

Naturskyddsföreningen
Gotlands län

European Commission Environment
Directorate-General
B3- Natura 2000
B-1049 Brussels
Belgien

Sproge 23 december 2010

Klagomål angående tillstånd till kalkstensbrytning som ger irreversibla skador på Natura 2000 områden på norra Gotland i Sverige. Begäran om fördragsbrottstalan

Naturskyddsföreningen Gotland vill uppmärksamma EU-kommissionen på att Nordkalk AB har sökt och beviljats tillstånd att öppna ett kalkbrott samt tillstånd att avleda vatten gällande fastigheten Bunge Ducker 1:64 på Gotland, Sverige.

Nordkalk har fått avslag hos Miljödomstolen, men efter överklagan fått tillstånd av Miljööverdomstolen. Högsta domstolen har avslagit en överprövning.

Det sökta täktområdet är 170 ha och ligger mitt i ett område som finns med på listan över planerade nationalparker i Sverige. Områdets karaktär är skogsklätt alvar – en mycket ovanlig och säregen naturtyp även globalt sett. (på Gotland finns 37% av hela världens alvarmarker) Området är unikt och saknar motsvarighet någonstans och finns med på Naturvårdsverkets lista på blivande nationalparker.

Flera andra prioriterade områden kan gå förlorade. Det sökta täktområdet gränsar till flera Natura-2000 områden. SE0340139, SE0340120, SE0340145 samt kommer också att påverka SE0340189 och SE0340148.(se karta bilaga 1)

Ärendet har behandlats i Miljödomstolen och där fick bolaget ett enhälligt avslag på sin ansökan. I förhandlingarna deltog bl a statens nationella expertorgan Naturvårdsverket och många olika externa naturvårdsexpeter.(se skrivelser från Naturvårdsverket)

Bolaget Nordkalk överklagade sedan till Miljööverdomstolen, som beslutade om att ge tillstånd, trots att inga nya fakta framkommit!

Miljööverdomstolens beslut överklagades till Högsta domstolen av oss (se bilaga 2), Naturvårdsverket, som är Regeringens nationella expertorgan, Botaniska föreningen och av flera andra involverade.

När sedan Högsta domstolen 2010-10-19 beslutade att inte ge prövningstillstånd så måste vi härmed gå vidare till EU.

Vi anser att Miljööverdomstolens och Högsta Domstolens beslut strider mot gällande lagar, både nationella och EU-lagar.

Detta ärende berör EU:s lagstiftning enligt följande:

Naturvårdslagstiftning :

Habitatdirektivet 92/43/EEG (EGT L 206)

Fågeldirektivet 79/409/EEG (EGT L 103, EGT L 115)

EG-direktivet 85/337/EEG

Samt det uppdaterade MKB- direktivet 85/337/EEG

Vattenramdirektivet 200/60/EG samt direktivet för råvatten till dricksvatten.

EG-rätten

Habitatdirektiv (art 6) och vattendirektivet.

Flera natura-2000 områden kommer att förstöras (se ovan). Den planerade täkten är 170 ha och minst 25 m djup. Ett sådant ingrepp går aldrig att återställa. Den ligger mitt i hjärtat av det enda stora sammanhängande skogsklädda alvaret på ön – och globalt! Bunge Ducker 1:64 har samma kvalitet som de omgivande habitaterna och ingår i förslag på nationalpark.

Vattenflöden i kalkmarker är oförutsägbara. Våtmarker i omgivningen kommer att dräneras om kalkbrytningen kommer till stånd. Det visade sig redan när bolaget fick tillstånd att göra två provbrott. Bolaget hävdade att inget vattenflöde skulle påverkas, men det ena provbrottet blev torrt och det andra fylldes helt med vatten. För att dölja sitt misstag föranledde det bolaget att leda bort vatten olagligt. Trots polisanmälan lades fallet ned.

Man måste också beakta tillgång och kvalitet på vattnet i närliggande sjö -Bästräsk, som är en dricksvattenreserv på Gotland, ett landskap med vattenbrist. Kommunens miljöansvariga har motsatt sig denna invekan på reservvattentäkten. Vi sänder därför en kopia till EUs enhet för vatten.

Flera rödlistade arter, både växter och fåglar, finns inom det planerade täktområdet. (hänvisar till Botaniska föreningens skrivelse) Deras miljö i området utplånas om täkten tillåts.

Vi vill också hänvisa till Bevarandeplan för Natura 2000-område "Bräntings haid" SE340139 . Där framgår att 94% är prioriterade naturtyper och att hot mot området är täktverksamhet.

Miljööverdomstolens och Högsta domstolens felaktiga hantering

Miljööverdomstolen valde att inte tillämpa försiktighetsprincipen trots att det finns så många osäkerheter. Det strider mot EU-domstolens direktiv. EU-lagen går före eventuella nationella tolkningar.

Miljööverdomstolen har inte beaktat att det pågår annan kalkbrytning, som också planeras att utvidgas i närområdet. EU direktiven innebär att andra verksamheter ska tas med i bedömningen. Miljööverdomstolen har inte heller beaktat att det inte finns några alternativ med i bolagets miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

I MB 3 kap 10§ står tydligt att om två riksintressen står emot varandra ska det intresse väljas som "på lämpligast sätt främjar en långsiktig hushållning". Att ett så stort irreversibelt kalkbrott som grävs ut på ca 20 år skall räknas som uthålligt mot att spara en oersättlig naturtyp (inklusive kalken) för all framtid -det är anmärkningsvärt.

Trots alla fel som Miljööverdomstolen gjort i sitt beslut valde Högsta domstolen att inte pröva ärendet och beaktade inte natur- och miljöfrågorna utan bara beslutsprocessen. (Regeringen i Sverige hade tidigare avstått att besluta i ärendet.)

Miljööverdomstolen har inte heller uppmärksammat kravet på vetenskaplig säkerhet. Domstolen skriver att "trots de osäkerheter som föreligger" så bör kontrollåtgärder leda till att det inte blir påverkan på skyddade områden.

Att hänvisa till att enstaka arter kan finnas på andra ställen, när det är helheten av ett sammanhängande skyddsvärd biotop som det handlar om, visar på ekologisk okunskap hos miljööverdomstolen.

Även ur ett EU-perspektiv måste lagen följaktligen ha missbrukats.

Hemställan och yrkanden

Naturskyddsföreningen Gotland hemställer

- att Miljödirektoratet snarast begär att EG-domstolen inhyser Högsta Domstolens och Miljööverdomstolens dom -så att EG-domstolen självt kan pröva om Nordkalks ansökan att öppna ett nytt kalkbrott i Bunge Ducker 1:64 står i överensstämmelse med EG-rättens bestämmelser och med EG-direktiven.
- att Kommissionen granskar sakförhållandena i ärendet och inleder en fördragsbrottstalan mot Sverige (art 258 och 263)

Naturskyddsföreningen Gotland yrkar

- att Miljööverdomstolens och Högsta domstolens beslut förklaras ogiltiga och att Miljödomstolens dom fastställs. Vilket betyder att täktverksamhet och vattenavledning inte tillåts då det strider mot EG-rätten, EU-direktiven och Natura 2000-bestämmelserna.

Anncatrin Hjernquist
Ordförande
Naturskyddsföreningen Gotland